

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	
Nazwa modułu	Bezpieczeństwo prac z urządzeniami laserowymi i plazmowymi
Nazwa modułu w języku angielskim	Safety of work with laser and plasma devices
Obowiązuje od roku akademickiego	2013/2014

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Inżynieria bezpieczeństwa
Poziom kształcenia	I stopień <i>(I stopień / II stopień)</i>
Profil studiów	ogólnoakademicki <i>(ogólnoakademicki / praktyczny)</i>
Forma i tryb prowadzenia studiów	stacjonarne <i>(stacjonarne / niestacjonarne)</i>
Specjalność	Bezpieczeństwo Pracy i Transport
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Przemysłowych Systemów Laserowych
Koordinator modułu	dr hab. inż. Włodzimierz Zowczak, prof. PŚk
Zatwierdził:	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	kierunkowy <i>(podstawowy / kierunkowy / inny HES)</i>
Status modułu	obowiązkowy <i>(obowiązkowy / nieobowiązkowy)</i>
Język prowadzenia zajęć	polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	szósty
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	semestr letni <i>(semestr zimowy / letni)</i>
Wymagania wstępne	mechanika <i>(kody modułów / nazwy modułów)</i>
Egzamin	nie <i>(tak / nie)</i>
Liczba punktów ECTS	4

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	Inne
w semestrze	15		15	15	

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	Celem zajęć jest omówienie zasad bezpieczeństwa i zagrożeń występujących przy pracach z urządzeniami laserowymi i plazmowymi. Zapoznanie się z podstawami działania urządzeń laserowych i plazmowych i z podstawowymi właściwościami wiązki laserowej i strumienia plazmy oddziałujących z materiałami. Urządzenia laserowe i plazmowe stwarzają następujące zagrożenia: 1. Zagrożenie dla oczu, 2. Zagrożenie dla skóry, 3. Zagrożenia przez porażenie prądem elektrycznym, 4. Zagrożenia dla dróg oddechowych. Przedstawienie wiedzy i wykształcenie umiejętności niezbędnych do rozwiązywania postawionych problemów z zakresu zagadnień laserowej obróbki materiałów.

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć (w/ć/l/p/inne)	odniesienie do efektów kierunkowych	odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Posiada podstawową wiedzę na temat fizycznych podstaw działania laserów i właściwości wiązki laserowej oraz budowy laserów CO ₂ , Nd YAG i Excimerowych stosowanych w technice obciążen.	W, P	K_W01 K_W04	T1A_W01 T1A_W07 T1A_W08 InzA_W02 InzA_W03
W_02	Ma wiedzę n/t oddziaływania promieniowania poszczególnych typów laserów z materiałami. Działanie ciśnienia ablacyjnego na metale i jego rola w tworzenie zjawiska kanałowego.	W, P, L	K_W04 K_W05	T1A_W02 T1A_W05 T1A_W08 InzA_W03
W_03	Ma podstawową wiedzę o fizycznych podstawach działania urządzeń plazmowych i zna podstawy oddziaływania strumienia plazmy z powierzchnią metali.	W	K_W04	T1A_W08 InzA_W03
W_04	Zna zjawiska fizyczne zachodzące w procesach laserowej obróbki materiałów: cięcia, spawania, obróbki powierzchniowej.	W	K_W04	T1A_W08 InzA_W03
W_05	Zna zjawiska fizyczne zachodzące w procesach plazmowej obróbki materiałów takich jak: spawanie, cięcie, napawanie.	W	K_W04	T1A_W08 InzA_W03
U_01	Potrafi zabezpieczyć oczy przed zagrożeniem promieniowania laserowego i plazmowego.	W, P, L	K_U14	T1A_U10 T1A_U11 T1A_U13 T1A_U14 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06
U_02	Potrafi zabezpieczyć skórę przed zagrożeniem promieniowania laserowego i plazmowego.	W, P	K_U14	T1A_U10 T1A_U11 T1A_U13 T1A_U14 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06
U_03	Potrafi zabezpieczyć siebie i innych przed porażeniem prądem elektrycznym i potrafi udzielać pierwszej pomocy.	W, P, L	K_U14 K_U29	T1A_U02 T1A_U10 T1A_U11 T1A_U13 T1A_U14 InzA_U03 InzA_U05 InzA_U06
U_04	Potrafi zabezpieczyć drogi oddechowe przed gazowymi i pyłowymi wydzielinami występującymi w czasie laserowej i plazmowej obróbki materiałów.	L	K_U01 K_U02 K_U13 K_U14	T1A_U01 T1A_U02 T1A_U08 T1A_U09

			K_U28	T1A_U10 T1A_U11 T1A_U13 T1A_U14 T1A_U15 T1A_U16 InzA_U01 InzA_U02 InzA_U03 InzA_U04 InzA_U05 InzA_U06 InzA_U07 InzA_U08
K_01	Potrafi pracować w zespole	L	K_K02 K_K03 K_K04	T1A_K02 T1A_K03 T1A_K04 T1A_K05 InzA_K01
K_02	Ma świadomość wagi rozwiązywania problemów wynikających z zagrożeń stwarzanych przez nowe technologie	P, L	K_K02	T1A_K02

Treści kształcenia:

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Fizyczne podstawy działania laserów i budowa laserów pracy ciągłej i impulsowej stosowanych w technice oraz właściwości wiązki laserowej oddziałującej z materiałami	W_01
2	Fizyczne podstawy działania urządzeń plazmowych i podstawy oddziaływania strumienia plazmy z powierzchnią różnych materiałów.	W_01
3	Omówienia zjawisk fizycznych w procesach laserowej i plazmowej obróbki materiałów oraz towarzyszących im zagrożeń dla człowieka.	W_02 U_01
4	Wpływ promieniowania laserowego i plazmowego o różnej długości fali, natężenia oraz czasu działania na oczy i sposoby ochrony przed ich zagrożeniami	W_02 U_01
5	Wpływ promieniowania laserowego i plazmowego o różnej długości fali, natężenia oraz czasu działania na skórę człowieka i sposoby ochrony przed ich zagrożeniami	W_02 U_01
6	Analiza różnych procesów laserowej i plazmowej obróbki różnych materiałów w aspekcie wydzielających się szkodliwych substancji w postaci gazów, par i pyłów oraz wskazanie metod zabezpieczających przed ich szkodliwymi działaniami	W_02 U_01
7	Metody zabezpieczeń przed porażeniem prądem elektrycznym o różnych natężeniach i napięciach oraz metody i zasady udzielania pierwszej pomocy.	W_03

2. Treść kształcenia w zakresie zadań projektu

Liczba godz.	Treść kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
2	Cięcie stali za pomocą lasera CO ₂ z opisem zastosowanych przez producenta rozwiązań zabezpieczających przed zagrożeniami uszkodzenia oczu, skóry i dróg oddechowych z projektem własnych rozszerzających rozwiązań.	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02

2	Spawanie stali za pomocą lasera CO ₂ z opisem zastosowanych przez producenta rozwiązań zabezpieczających przed zagrożeniami uszkodzenia oczu, skóry i dróg oddechowych z projektem własnych rozszerzających rozwiązań.	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02
2	Napawanie na powierzchni stali nanoszonych proszków za pomocą lasera CO ₂ z opisem zastosowanych przez producenta rozwiązań zabezpieczających przed zagrożeniami uszkodzenia oczu, skóry i dróg oddechowych z projektem własnych rozszerzających rozwiązań.	W_02 U_03 U_04 K_01 K_02
2	Hartowanie stali za pomocą prostokątnej wiązki lasera CO ₂ z opisem zastosowanych przez producenta rozwiązań dla zabezpieczeń przed zagrożeniami uszkodzenia oczu, skóry i dróg oddechowych z projektem własnych rozszerzających rozwiązań.	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02
2	Spawanie metali za pomocą lasera Nd:YAG z opisem zastosowanych przez producenta rozwiązań dla zabezpieczeń przed zagrożeniami uszkodzenia oczu, skóry i dróg oddechowych z projektem własnych rozszerzających rozwiązań.	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02
3	Zaliczenie projektów, kolokwium zaliczeniowe	W_02 U_04 K_01 K_02
3		

3. Treści kształcenia w zakresie zadań laboratoryjnych

liczba godz.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
2	Praktyczne zasady bezpieczeństwa prac z urządzeniami laserowymi i zapoznanie się z regulaminem postępowania w trakcie przebiegu zajęć laboratoryjnych.	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02
2	Analiza procesów cięcia laserowego różnych materiałów z punktu widzenia działania rozproszonego laserowego promieniowania i wydzielających się szkodliwych gazów, par i pyłów raz poznanie rozwiązań zabezpieczających przed tymi zagrożeniami	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02
2	Analiza procesów spawania laserowego różnych metali z punktu widzenia działania rozproszonego laserowego promieniowania i wydzielających się szkodliwych gazów, par i pyłów raz poznanie rozwiązań zabezpieczających przed tymi zagrożeniami	W_02 U_03 U_04 K_01 K_02
2	Analiza procesów napawania laserowego różnych proszków na metale z punktu widzenia działania rozproszonego laserowego promieniowania i wydzielających się szkodliwych gazów, par i pyłów raz poznanie rozwiązań zabezpieczających przed tymi zagrożeniami	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02
2	Analiza procesów laserowego hartowania stali z punktu widzenia działania rozproszonego laserowego promieniowania i wydzielających się szkodliwych gazów, par i pyłów raz poznanie rozwiązań zabezpieczających przed tymi zagrożeniami	W_02 U_01 U_04 K_01 K_02
2	Analiza procesów spawania plazmowego różnych metali z punktu widzenia działania rozproszonego plazmowego promieniowania i wydzielających się szkodliwych gazów, par i pyłów raz poznanie rozwiązań zabezpieczających przed tymi zagrożeniami	W_02 U_04 K_01 K_02

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symb ol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia <i>(sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)</i>
W_01	kolokwium
W_02	kolokwium, sprawozdanie i kolokwium zaliczeniowe z laboratorium
W_03	kolokwium
W_04	kolokwium
W_05	kolokwium
U_01	kolokwium sprawozdanie i kolokwium zaliczeniowe z laboratorium
U_02	kolokwium
U_03	Kolokwium, sprawozdanie i kolokwium zaliczeniowe z laboratorium
U_04	sprawozdanie i kolokwium zaliczeniowe z laboratorium
K_01	Obserwacja zachowania studenta w trakcie zajęć laboratoryjnych
K_02	Obserwacja zachowania studenta w trakcie zajęć praktycznych (ćwiczenia, laboratoria)

D. NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS		
	Rodzaj aktywności	obciążenie studenta
1	Udział w wykładach	15 h
2	Udział w ćwiczeniach	
3	Udział w laboratoriach	15 h
4	Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	2 h
5	Udział w zajęciach projektowych	15 h
6	Konsultacje projektowe	2 h
7	Udział w kolokwium zaliczeniowym	2 h
8		
9	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	51 h <i>(suma)</i>
10	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	2 ECTS
11	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	12 h
12	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	
13	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	10 h
14	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	10 h
15	Wykonanie sprawozdań	10 h
15	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	3 h
17	Wykonanie projektu	10 h
18	Przygotowanie do kolokwium końcowego	5 h
19		
20	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	60 h <i>(suma)</i>
21	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	2 ECTS
22	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	111 h
23	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	4 ECTS
24	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	77 h
25	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	3,0 ECTS

E. LITERATURA

Wykaz literatury	A. Wykład, B. Laboratorium i Projekt Wiliam Steen, Laser Material Processing, Jan Kusiński, Lasery I ich zastosowania w inżynierii materiałowej, Wydawnictwo Naukowe „Akapit” Kraków 2000 Edward Dobaj, Maszyny i urządzenia spawalnicze, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Warszawa 1998. Zygmunt Mucha, Modelowanie i badania eksperymentalne laserowego kształtowania materiałów konstrukcyjnych, Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej Kielce 2004. Andrzej Klimpel, Technologie laserowe: spawanie, napawanie, stopowanie, obróbka cieplna i cięcie, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, 2012.

	Agnieszka Wolska, Piotr Konieczny, Promieniowanie laserowe skutki zdrowotne i aspekty bezpieczeństwa. Prace Instytutu Elektrotechniki 52(2008): 283-296
Witryna WWW modułu/przedmiotu	Halina Adamczyk, Potencjalne zagrożenia wynikające z niewłaściwego korzystania z laserów, www.mitr.p.lodz.pl/raman/LTD5.pdf